

Tilstandsvurdering/Abtøtende Tiltak

1000999 Elias Smiths vei og Hamang, oppgradering av ledningsnett

Bærum Kommune

Sammendrag

I forbindelse med oppgraderingen av vann- og avløpsnettet i områdene Hamang, Elias Smiths vei, Claud Monets allé, Ransone og langs Sandvikselva, har Bærum kommune engasjert Norsk Trefelling for å foreta en faglig vurdering av hvordan gravearbeidene kan påvirke nærliggende trær og deres rotsystemer.

Prosjektet omfatter både åpne grøfter og styrt boring, og det er identifisert flere områder hvor vegetasjonen står i eller nær tiltaksområdet. Rapporten tar for seg tilstandsvurdering av trær i kritiske soner, risiko for rotskader, samt konkrete anbefalinger for beskyttelsestiltak. Det er foreslått bruk av skånsomme graveformer som sugegraving og håndgraving ved nærkontakt med røtter, samt behov for gravevakt i utsatte områder.

Hensikten med vurderingen er å sikre trærnes helse og stabilitet gjennom hele anleggsperioden, samt å bidra til god samhandling mellom arboristfaglige hensyn og tekniske inngrep. Det foreslås også rutiner for dokumentasjon, etterkontroll og videre oppfølging etter endt arbeid.

Utarbeidet av:

Arborist Max Lenthall, dato: 7.4.2025

Befaring foretatt 6.3.2025

Bestiller :

Hildegunn Østerbø Sørumsdalen

Prosjektleder

Bærum kommune, Prosjektenheten

Mobil +47 409 17 810

Adresse

Dette dokumentet er utarbeidet av Norsk Trefelling AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norsk Trefelling. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

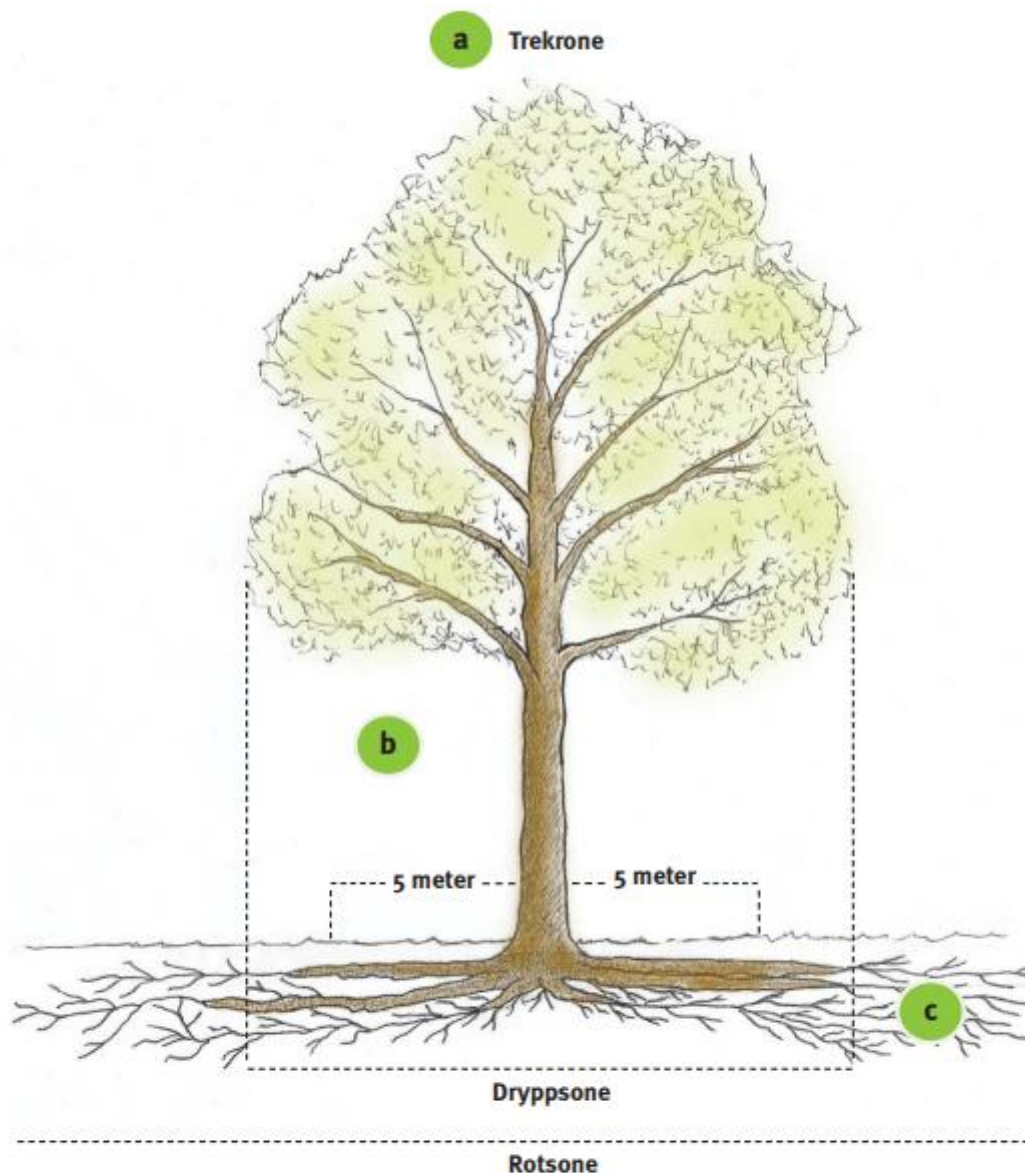
Innhold

1	Beskrivelse av problemstilling.....	3
2	Datainnsamling og metode	4
2.1	Utstysrliste	4
2.2	Fremgangsmåte	5
3	Observasjoner	6
4	Resultat/ risikovurdering.....	15
5	Vedlegg	16

1 Beskrivelse av problemstilling

Prosjektet gjelder oppgradering av vann- og avløpsnettet i områdene Hamang, Elias Smiths vei, Claud Monets allé, Ransonen og langs Sandvikselva. Arbeidene innebærer både åpne grøfter og boring, avhengig av delstrekning.

Bærum kommune har bestilt en faglig vurdering for å dokumentere tiltak som skal sikre vegetasjonens helse og trygghet under prosjektets gjennomføring. Dette gjelder spesielt trær som befinner seg innenfor rotsonen til planlagte graveområder.

a Trekronen er den grønne delen av treet hvor blad og greiner vokser.

b Dryppsonen er det arealet som ligger under trekronen, altså der vann drypper ned fra bladverket.

c Rotsonen er den underjordiske delen av et tre. Røttene hos parktrær vokser langt utenfor trekronen. Vanlig rotsone hos trær i parker er 2–3 ganger så stor som omfanget av trekronen.

Figur 1 Illustrasjon av trekronens, dryppsonens og rotsoneens utstrekning.

2 Datainnsamling og metode

2.1 Utstyrsliste

Type	Produsent
Kamera	Iphone
Kart	

Tabell 1 Utstyrliste

2.2 Fremgangsmåte

Befaringen ble gjennomført den 6. mars 2025, i samarbeid med prosjektleder Hildegunn Østerbø Sørumsdalen fra Bærum kommune. Observasjonene ble gjort til fots langs hele traseen fra Hamang og Elias Smiths vei til områdene ved Claud Monets allé og randsonen langs Sandvikselva. Vurderingene ble foretatt i felt, med fokus på trær og vegetasjon i nærheten av planlagt grave- og boretrasé.

Forhold under befaring

Befaringen fant sted i vinterhalvåret, under tidlig vårforhold. Det var barmark i området, men jordsmonnet var delvis frossent enkelte steder. Værforholdene var stabile og tørre, noe som ga god oversikt over terrengformasjoner og vegetasjonens plassering, men det må bemerkes at enkelte trær ikke var i full bladverk, noe som kan påvirke vurdering av vitalitet og struktur.

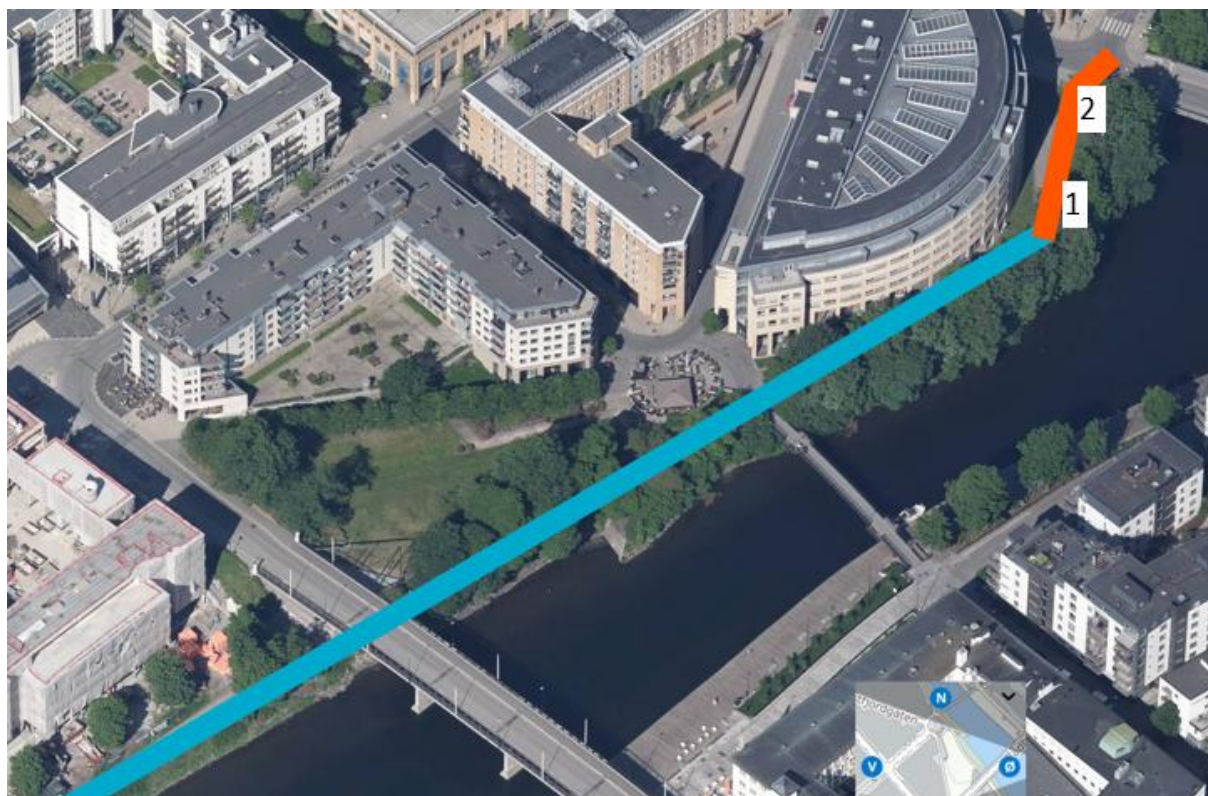
Metode og datainnsamling

- Visuelle vurderinger av treets plassering, vitalitet, diameter, rotutstrekning og potensielle konfliktsoner med VA-tiltak ble utført manuelt på stedet.
- Kartgrunnlag levert av oppdragsgiver ble benyttet som grunnlag for identifisering av kritiske soner.
- Fotodokumentasjon ble gjennomført med mobilkamera og geotagging for å knytte observasjoner til spesifikke posisjoner.

3 Observasjoner

Bildet under viser et oversiktskart over et delområde i prosjektet langs Sandvikselva, med fargekoder for de ulike graveaktivitetene:

- **Blå linje:** Indikerer strekningen hvor det er planlagt **styrt boring**. Dette er valgt som skånsom metode for å unngå direkte inngrep i rotsone til trær langs elvebredden.
- **Oransje linje:** Marker område hvor det skal foregå **åpen graving**, med høy sannsynlighet for inngrep i trærnes rotsystemer.
- **Arboristtilsyn:** På strekningen markert med oransje linje skal det være tilstedeværende **arborist/gravetilsyn** under hele gravearbeidet. Her er det nødvendig å overvåke arbeidet tett og vurdere tiltak fortløpende ved eksponering av røtter.

Figur 2 Oversiktskart over tiltaksområdet langs Sandvikselva. Tre 1 & Tre 2.

Figur 3 Startpunkt for åpen graving langs gangveien ved Sandvikselva.
Gravingen vil foregå tett inntil trær med betydelige rotsystemer, og det er derfor krav om arboristbistand i denne sonen.
For å redusere skadeomfanget er det planlagt bruk av **spunting** i grøfta for å sikre vertikale sider, som minimerer behovet for bred avgraving og dermed beskytter røtter og tilstøtende vegetasjon.

Figur 4 Trær i konflikt med foreslått trase for åpen graving langs Sandvikelva.

Tre 1 (høyre): Står svært nær den planlagte grøfta. Det er risiko for at hovedrøtter vil bli skadet i så stort omfang at treet må vurderes for felling. Endelig beslutning bør tas etter eksponering og vurdering i felt med arborist til stede.

Tre 2 (venstre): Grøftetraséen skjærer direkte gjennom rotsonen og trestammen. **Fjerning anbefales.**

Figur 5 Tre 2 sett fra motsatt vinkel.

*Dette treet står direkte i planlagt grøftettrasé og vil ikke kunne bevares uten alvorlig skade på både røtter og stabilitet.
Fjerning anbefales.*

Figur 6 Oversiktsbilde av Elias Smiths vei med trær nr. 3, 4, 5 og 6.

De oransje markeringene viser planlagt **åpen graving** direkte innenfor rotsonene til trærne. Graving i disse områdene krever tilstedeværelse av arborist for å overvåke og veilede arbeidene, samt for å sikre at eventuelle rottingrep utføres med minst mulig skade. Ytterligere vurderinger i felt kan være nødvendig for å avgjøre bevaring eller fjerning basert på rotskadeomfang.

Figur 7 Tre 3 foran den historiske bygningen ved Elias Smiths vei.
Planlagt **åpen graving** (markert med oransje) går rett inn i rotsonen til treet, som har stor visuell verdi og betydelig størrelse. Det er høy risiko for alvorlig rotskade. En vurdering må gjøres i felt ved eksponering.

Figur 8 Trær 3–6 langs Elias Smiths vei sett fra sørøst.
Alle trærne er lokalisert i umiddelbar nærhet til planlagt **åpen graving** og står innenfor definert rotsonerisiko.

Figur 9 Graveområde ved nordenden av prosjektområdet, nær Sandvikselva.

Den **oransje linjen** markerer planlagt **åpen graving** langs en sammenhengende rad med trær hvor rotsonene vil bli direkte påvirket. På grunn av tettheten og rotstrukturens overlappende karakter, skal **arborist være til stede under hele gravearbeidet** for å sikre at tiltak tilpasses trærnes helse og stabilitet. Eventuelle rotkutt må vurderes individuelt i felt.

Figur 10 Trerekke langs gang- og sykkelvei nær Hamangområdet.

*Trærne på venstre side av gangveien står innenfor det planlagte området for **åpen graving**, hvor rotsystemene er i direkte konflikt med tiltaksområdet. Det er påkrevd at **arborist er til stede under gravingen** langs hele strekningen for å overvåke rotexponering og sikre at nødvendige beskyttelsestiltak blir gjennomført.*

4 Resultat/ risikovurdering

Tre nr.	Treslag	Tiltak / Kommentar	Vitalitet (0–6)	Mek. kvalitet (0–6)
1	Bjørk	Mulig felling – vurderes i felt pga. omfattende rotskadepotensial.	4	4
2	Lønn (antatt)	Fjerning anbefales – grøftetrase går rett gjennom treet.	5	4
3	Alm	Høy verdi og stor rotutbredelse.	4	4
4	Rogn	Arborist skal være til stede under graving.	3	4
5	Rogn og Lønn	Rotsone i konflikt. Krever overvåket graving.	4	4
6	Lønn	Rotsone i konflikt. Krever overvåket graving.	3	4
7–10	Diverse	Rotsone i konflikt. Krever overvåket graving.	4	4

Gravearbeidene i prosjektet "1000999 Elias Smiths vei og Hamang, oppgradering av ledningsnett" berører flere trær med høy visuell, økologisk og strukturell verdi, særlig langs Sandvikselva og Elias Smiths vei. Det er avgjørende at tiltakene gjennomføres med hensyn til trærnes helse og stabilitet, og at arborist er til stede ved all graving innenfor rotsoner, slik denne rapporten beskriver.

Som støtte og veiledning for gjennomføringen anbefales det at entreprenør, prosjekterende og øvrige aktører i prosjektet benytter "Arbeid nær trær – BYMs veiledning" aktivt i hele planleggings- og anleggsfasen. Denne finnes som lenke i vedlegg og vil også bli sendt som separat vedlegg sammen med rapporten.

I tillegg vil en tidligere tilstandsvurdering av trærne langs elven (utarbeidet i et tidligere prosjekt) bli vedlagt. Denne inneholder detaljerte vurderinger av mange av de samme trærne og kan benyttes som sammenligningsgrunnlag og referanse for oppfølging og eventuelle justeringer underveis i anleggsperioden.

Ved å følge de anbefalte tiltakene og referansedokumentene sikres best mulig balanse mellom nødvendige tekniske inngrep og bevaring av grønn infrastruktur i området.

5 Vedlegg

<https://www.akerselvasvenner.no/wp-content/uploads/2016/10/Arbeid-n%C3%A6rtr%C3%A6r-BYMs-veiledning.pdf>